

SEZNAM NALOG ZA VMESNI PREIZKUS**IZOBRAŽEVALNI PROGRAM****ORODJAR**

Seznam nalog za vmesni preizkus je določil Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje na 116. seji 3.4. 2009 in se uporablja od šolskega leta 2008/09 dalje, dokler se ne določi novi.

Po seznamu nalog opravljajo vmesni preizkus dijaki, ki imajo z delodajalcem sklenjeno individualno učno pogodbo za praktično izobraževanje in so dijaki naslednjega izobraževalnega programa:

Ime programa	Vrsta programa	Datum sprejema	Objave v Ur.l.
Orodjar	Srednje poklicno izobraževanje	Strokovni svet za poklicno in strokovno izobraževanje, 62. seja, dne 17. 12. 2002	UL RS 52/2003

VSEBINA:

1. Uvod
2. Cilji vmesnega preizkusa
3. Potek izvedbe vmesnega preizkusa
4. Seznam delovnih nalog vmesnega preizkusa
5. Kompetence, ki jih dijak izkazuje na vmesnem preizkusu
6. Ugotavljanje poklicne usposobljenosti dijaka in strokovna presoja delodajalca na vmesnem preizkusu
7. Prilagoditve za kandidate s posebnimi potrebami

1. UVOD

Seznam nalog za vmesni preizkus je podlaga za izvedbo vmesnega preizkusa, kjer se ugotavlja, ali dijak, ki ima sklenjeno individualno učno pogodbo, pridobiva poklicne zmožnosti v skladu z izobraževalnim programom. Vmesni preizkus je strokovna presoja poteka praktičnega usposabljanja dijaka pri delodajalcu in je hkrati tudi strokovni nadzor delodajalca (materialno-tehničnih pogojev in opreme učnega mesta ter uporabe metod poklicnega izobraževanja). Delodajalec dobi povratno informacijo o ustreznosti materialnih in kadrovskih pogojev ter po potrebi priporočila za izboljšanje kakovosti izvajanja praktičnega usposabljanja.

Dijak pristopi k opravljanju le enkrat v času praktičnega usposabljanja z delom, praviloma v drugem letniku. Opravljanje vmesnega preizkusa spada med obveznosti, ki jih mora dijak izpolniti, da lahko napreduje v naslednji letnik.

2. CILJI VMESNEGA PREIZKUSA

Dijaki na vmesnem preizkusu z izvajanjem nalog s seznama za vmesni preizkus izkazujejo stopnjo usvojenih poklicnih kompetenc in ključnih kvalifikacij.

Izkazujejo:

- stopnjo usposobljenosti za širši poklicni profil,
- stopnjo usposobljenosti za uporabo, rokovanje in upravljanje z opremo, stroji in napravami,
- zmožnost uporabe merilnih in kontrolnih postopkov;
- upoštevanje predpisov za varno delo in ekološko ravnanje z materiali, mazivi in odpadki,
- zmožnost opravljanja nalog v realnem delovnem okolju,
- stopnjo usposobljenosti za samostojno, varno, gospodarno in kvalitetno izdelavo izdelka ali storitve,
- zmožnost komuniciranja s sodelavci in pravilno uporabo strokovnih izrazov,
- poznavanje in uporabo delovne/delavniške dokumentacije,
- zmožnost teoretične utemeljitve in osnovne analize opravljenega dela.

3. POTEK IZVEDBE VMESNEGA PREIZKUSA

Strokovni nadzornik v sodelovanju z delodajalcem iz seznama nalog vmesnega preizkusa določi nalogo, ki naj jo dijak opravi. Delovno nalogo vmesnega preizkusa dijak opravlja v okviru rednega (proizvodnega) delovnega procesa ter skladno s tehnološkimi možnostmi in navodili delodajalca. Glede na obseg in vsebino izdelka oziroma storitve, lahko dijak opravi za delovno nalogo vmesnega preizkusa le posamezno fazo. Delovno nalogo lahko opravlja individualno ali v skupini. Pri delu v skupini mora biti jasno in nedvoumno razviden samostojen prispevek dijaka.

Preden dijak pristopi k opravljanju naloge, izdelka oziroma storitve, preda strokovnemu nadzorniku poročilo o poteku praktičnega izobraževanja (delavniške dnevnik) za tekoče leto izobraževanja do trenutka izvedbe vmesnega preizkusa, mentor oz. delodajalec pa še morebitno dokumentacijo o vsebini naloge, ki jo bo opravljal na vmesnem preizkusu.

Naloga delodajalca je:

- da dijaku zagotovi ustrezne pogoje za nemoteno izvedbo in potek vmesnega preizkusa in
- da strokovnemu nadzorniku zagotovi pogoje za nemoteno ugotavljanje dijakovih kompetenc ter dostopnost in pogoje za strokovno presojo delodajalca.

Pogovor z dijakom se nanaša na izvedeno delovno nalogo na vmesnem preizkusu in na poročilo o praktičnem izobraževanju glede na načrtovanje pridobivanja poklicnih kompetenc pri praktičnem usposabljanju z delom. Vključuje naj osvetlitev naloge z različnih vidikov in samokritičnost dijaka. Izvajanje delovne naloge oziroma priprava izdelka ali storitve v prisotnosti nadzornika vključno s pogovorom traja skupaj največ do 60 minut.

4. SEZNAM DELOVNIH NALOG VMESNEGA PREIZKUSA

Na seznamu so navedena širša področja dela, v okviru katerih so opredeljene delovne naloge dijaka za vmesni preizkus.

<i>Izdelek / Storitvev</i>	<i>Delovne naloge</i>
Izdelava izdelka ali polizdelka s postopki strojne obdelave z	<ul style="list-style-type: none"> ▪ izdelava čepa rezilnega orodja (izbira in vpenjanje orodja, vpenjanje obdelovanca,

<i>Izdelek / Storitev</i>	<i>Delovne naloge</i>
odvzemanjem materiala (struženje)	<p>struženje, kontrola točnosti in kvalitete površine);</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ izdelava osi s konusom (izbira in vpenjanje orodja, vpenjanje obdelovanca, struženje, kontrola točnosti in kvalitete površine); ▪ osi z navojem (izbira in vpenjanje orodja, vpenjanje obdelovanca, struženje, kontrola točnosti in kvalitete površine); ▪ izdelava gredi s tečajem (izbira in vpenjanje orodja, vpenjanje obdelovanca, struženje,);
Izdelava izdelka ali polizdelka s postopki strojne obdelave z odvzemanjem materiala (frezanje, vrtanje, vrezovanje navojev)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ izdelava vodilne letve (izbira in vpenjanje orodja, vpenjanje obdelovanca, rezkanje na mere, kontrola točnosti in kvalitete površine); ▪ izdelava čepne plošče (izbira in vpenjanje orodja, vpenjanje obdelovanca, rezkanje na mere, kontrola točnosti in kvalitete površine);
Postopki fine obdelave	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brušenje izdelkov - plošče ali letve, sornika ali čepa, konusa, rezilnega orodja,.. (vpenjanje brusa in obdelovanca, nastavitve parametrov, brušenje predobdelanih površin, kontrola mer in kvalitete površine);
Izdelava elementov obdelovalnih pripomočkov (izdelava izdelka po dokumentaciji s postopki ročne in strojne obdelave)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ izdelava ročice vzvoda; ▪ izdelava ekscentra; ▪ izdelava pozicionirne plošče; ▪ izdelava lastavičjega repa; ▪ izdelava elementa s prilegom;
Montaža in preizkus rezilnega orodja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ montaža sestavnih delov orodja, vpenjanje orodja na stroj in preizkus ter ugotavljanje kvalitete;

5. KOMPETENCE, KI JIH DIJAK IZKAZUJE NA VMESNEM PREIZKUSU

Dijak na vmesnem preizkusu izkazuje dosežene poklicne kompetence in ključne kvalifikacije v okviru posamezne delovne naloge na izdelku oziroma fazi izdelka, ki jo opravlja:

Kompetence

- Razumeti in uporabljati tehnično in tehnološko dokumentacijo;
- Načrtovati in organizirati svoje delo;
- Pravilno izbrati postopek obdelave glede na zahteve izdelka;
- Upoštevati pravila za varno delo in varovanje okolja;
- Izbrati tehnološki postopek in določiti zaporedje postopkov obdelave;
- Skrbeti za varčno porabo materiala;
- Pripraviti delovno mesto, namestiti orodje, vpeti obdelovanec;
- Določati in nastavljati parametre obdelave na obdelovalnih strojih;
- Učinkovito, odgovorno in varno uporabljati obdelovalne stroje in naprave;
- Uporabljati ustrezne merilne pripomočke in zagotavljati kakovost.

5. UGOTAVLJANJE POKLICNE USPOSOBLJENOSTI DIJAKA IN STROKOVNA PRESOJA DELODAJALCA NA VMESNEM PREIZKUSU**a) Ugotavljanje poklicne usposobljenosti dijaka**

Nadzornik na vmesnem preizkusu spremlja in ovrednoti dijakovo delo kot ustrezno, delno ustrezno ali neustrezno:

Delovne tehnike in postopki obdelave

- Ustreznost izbire postopkov obdelave glede na izdelek;
- Pravilna izbira parametrov tehnološkega postopka, zaporedja operacij tehnoloških parametrov in vpenjanja;
- Kontrola toleriranih mer in predpisane kvalitete površine;
- Doseganje zahtevane točnosti in zagotavljanje kakovosti;

Varstvo in ekologija

- Upoštevanje varstvenih, ekoloških in drugih predpisov;

Ekonomičnost dela

- Racionalen pristop pri rabi materiala, energije in časa;
- Skrb za estetski izgled izdelka in pripadajoče dokumentacije;

Osebne in socialne kompetence

- Komunikativnost in uporaba strokovnega izrazoslovja;
- Organiziranost in sistematičnost pri delu;

Pogovor z nadzornikom

- Pravilno in natančno vodenje delovnih poročil o poteku praktičnega usposabljanja;
- Strokovnost predstavitve opravljenega dela in predlogov za izboljšave.

b) Strokovna presoja delodajalca

Strokovni nadzornik na vmesnem preizkusu preveri in strokovno presodi ustreznost pogojev, ki jih zagotavlja za izvedbo praktičnega usposabljanja z delom delodajalec:

- Materialni pogoji (prostor in oprema),
- Kadrovske pogoji (pedagoško-andragoška usposobljenost mentorja in ravnanje),
- Spodbudno delovno okolje (klima) za učenje.

6. PRILAGODITVE ZA KANDIDATE S POSEBNIMI POTREBAMI

Prilagoditve za kandidate s posebnimi potrebami se izvedejo glede na vrsto dijakovih posebnih potreb z ustrezno izbiro delovnih nalog s seznama.